

Kritični minerali, nekada zaboravljeni elementi ključni za savremenu tehnologiju, dospeli su na vrh geopolitičke agende. Globalna trka u naoružanju baterija, vođena pojavom **električnih vozila** (EV), dovela je do promene potražnje za litijumom, niklom, kobaltom, grafitom, manganom i retkim zemljama.

Neusklađenost potražnje ponude, posebno za **litijum**, stvorila je ogromnu nepovezanost sirovina između onih koji grade gigafabrike i električnih vozila i onih koji kopaju ove elemente kritične za njihovu funkciju.

Prešli smo iz sveta u kome su tradicionalne robe zauzele drugu fazu u robe budućnosti. A litijum-jonske baterije i njihove ključne sirovine zauzele su centralno mesto u politici, odnosno **Zakonu o smanjenju inflacije SAD**.

Druge velike ekonomije kao što su Evropska unija, Velika Britanija i Australija uspostavljaju veliko finansiranje i povezane zakone. Saopštenje lidera G7 Hirošime pominje kritične minerale 10 puta, indijske rezerve litijuma dospele su na naslovne strane, kao i nacionalizacija tog elementa koju je predložio Čile. EU je upravo usvojila Zakon o kritičnim sirovinama, a američki savetnik za nacionalnu bezbednost pomenuo je minerale nekoliko puta u svom nedavnom velikom govoru o politici.

Ovaj nivo političke pažnje je nov, ali takve visine u centru pažnje nikada ne traju dugo. Promena seizmičke tehnologije je pred nama dok se svet agresivno kreće ka električnim vozilima, što je izazvalo zoru „revolucije skladištenja energije“ – revolucije koju trenutno vodi Kina.

Pet načina delovanja na kritične minerale

Najmanje pet oblasti na kritičnim mineralima zahtevaju hitnu pažnju. **Prvo**, razumevanje tržišta. Lanci snabdevanja za ovaj raznovrsni skup minerala i hemikalija su često mali, nelikvidni, imaju lošu transparentnost i još gore otkrivanje cena. Rast cena litijum karbonata sa 8.500 dolara po toni u decembru 2020. na 81.000 dolara po toni u decembru 2022. godine naglašava agresivnu prirodu načina na koji se ova nefleksibilna tržišta mogu promeniti.

Razumevanje ovih kritičnih minerala i njihovih često složenih lanaca snabdevanja ključno je za donošenje najvećih odluka ove revolucije skladištenja energije.

Benchmark Mineral Intelligence je predvodio put u kreiranju novih procena cena za ključne kritične minerale i postavlja referentnu industriju litijuma i referentne cene. Ipak, industrija je još uvek u nastajanju, a sa toliko novih kompanija koje ulaze u prostor, misija za transparentnost podataka je tek počela.

Drugo, diversifikacija lanaca snabdevanja. Sadašnjim lancima snabdevanja dominira Kina. Iako Kina ne iskopava većinu kritičnih minerala u zemlji, ona ima ogroman deo kapaciteta za

preradu srednjeg toka koji čini preko 65% celokupne hemijske rafinacije, 80% proizvodnje katoda, 93% proizvodnje anoda i 79% izrada baterijskih ćelija.

Zajedničko razmišljanje od rudnika do hemijske fabrike do baterije do EV je ključno za bilo koji oblik dominacije u ovom prostoru. Ovi naftovodi sutrašnjice se grade od nule. Kao rezultat toga, strategija takođe zahteva novi pristup.

Treće, fokusiranje na nova mesta za naprednu proizvodnju. Kako je u toku trka za stvaranjem napredne tehnologije van SAD, Evrope i Kine, koristi za ekonomije u razvoju od pridruživanja ovom modernom takmičenju bile bi ogromne. Litijum-jonske baterije i hemijska postrojenja koja ih napajaju stvaraju napredne proizvodne poslove u 21. veku i generišu trilion dolara niže vrednosti.

Četvrto, baviti se održivim rudarstvom i recikliranjem baterija. Litijum-jonske baterije i energetska tranzicija zahtevaće izgradnju stotina novih rudnika širom sveta. Nove tehnike i procesi su dostupni za drugačije rudarenje, imaju više fokusa na tokove otpada i reciklažu i koriste najsavremeniju nauku o podacima, autonomne tehnologije i načine da se minimiziraju opasnosti po životnu sredinu.

Recikliranje baterija će rešiti oko 20% naše zagonetke o sirovinama, što znači da će većina naših potreba za sirovinama i dalje dolaziti iz zemlje. Kombinovanje najboljih svetskih umova sa laserskim fokusom na mine je jedini način da se reši ovaj izazov.

Peto, svaki prelazak sa **fosilnih goriva** znači rudarenje. Svetu su očajnički potrebni ovi održivi minerali i metali, a zajednice moraju da vide stvarnu korist i razumeju kompromise. Ovo je posebno potresno kada se razmatraju autohtone zajednice i stvaraju novi načini za stvaranje radnih mesta i bogatstva za one koji poseduju ovu imovinu.

Svet je u trci u naoružanju

Moramo biti jasni: svet je usred globalne trke u naoružanju. Odluke koje donose vlade danas će uticati na geopolitički poredak sledećeg veka, dok budemo činili prvi korak u ovoj revoluciji skladištenja energije.

Oni koji hrabro kroče na kritične minerale imaće uticaj na moć industrije u 21. veku.